

Granskning av kommunens arbetsmarknadsåtgärder

Haninge kommun

Innehåll

Sammanfattning och rekommendationer	2
1. Inledning.....	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Syfte och revisionsfrågor	3
1.3 Revisionskriterier	3
1.4 Metod och avgränsning.....	3
2. Ansvarsfördelning rörande arbetsmarknadsinsatser	4
2.1 Kommuner agerar inom statligt ansvarsområde	4
2.2 Flera nämnder delar på ansvaret för kommunens arbetsmarknadsåtgärder	5
2.2.1 Kommunstyrelsen	5
2.2.2 Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden.....	5
2.2.3 Socialnämnden	5
2.2.4 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	5
2.2.5 Uppgiftsfördelning och samspel mellan nämnderna	6
2.3 Bedömning.....	6
3. Nämndernas mål och styrning.....	7
3.1 Näringslivs- och arbetsmarknadsnämndens mål.....	7
3.2 Socialnämndens mål	8
3.3 Näringslivsstrategin och arbetsmarknadsstrategin styr kommunens arbetsmarknadsarbete	9
3.4 Bedömning.....	9
4. Arbetsmarknadsinsatser	10
4.1 Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden	10
4.2 Socialnämnden	10
4.2.1 Målgrupper och matchning.....	11
4.3 Bedömning.....	12
5. Samverkan.....	13
5.1 Intern samverkan	13
5.1.1 En ny styrgrupp ska förverkliga arbetsmarknadsstrategin	13
5.2 Extern samverkan	14
5.3 Bedömning.....	15
6. Uppföljning och intern kontroll	16
6.1 Uppföljning.....	16
6.1.1 Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden.....	16
6.1.2 Socialnämnden	16
6.1.3 Nämnderna följer löpande upp feriepraktiken och ungdomsjobben.....	17
6.2 Intern kontroll.....	18
6.2.1 Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden.....	18
6.2.2 Socialnämnden	19
6.3 Bedömning.....	19
7. Sammanfattande bedömning och svar på revisionsfrågor	20
8. Bilaga	22
Källförteckning	22

Sammanfattning och rekommendationer

På uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer har EY granskat huruvida näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden samt socialnämnden säkerställt en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll av arbetet med arbetsmarknadsåtgärder. Vår övergripande bedömning är att nämnderna delvis säkerställer en ändamålsenlig styrning, kontroll och uppföljning.

Granskningens resultat visar att det finns viss otydlighet i ansvarsfördelningen mellan nämnderna och kommunstyrelsen. Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden ska arbeta för en minskad arbetslöshet samt ökad sysselsättning, vilket intervjuade uppger är på en strategisk nivå. Socialnämnden ansvarar för arbetsmarknadsfrågor och kommunstyrelsen utgör kommunens arbetslöshetsnämnd. Det pågår ett arbete med att förtydliga ansvarsfördelningen genom bland annat en styrgrupp och arbetsmarknadsstrategin. Vi bedömer att det finns anledning att se över styrningen av kommunens arbetsmarknadsåtgärder i syfte att definiera respektive nämnds och kommunstyrelsens uppdrag, ansvarsområden och mandat.

Socialnämnden ansvarar för kommunens arbetsmarknadsinsatser. Feriepraktiken och ungdomsjobben ansvarar nämnderna gemensamt för men näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden har budgetansvar. Arbetsmarknadsinsatserna riktar sig främst till de som uppbär försörjningsstöd samt de som i arbetsmarknadsstrategin definieras som unga med svag utbildningsbakgrund vilka inte etablerat sig på arbetsmarknaden. Båda nämnderna utgår från kommunfullmäktiges mål om en fungerande arbetsmarknad som ska ge fler arbete och indikatorn avseende andel förvärvsarbetande invånare (20-64 år). Vi bedömer att målet är övergripande och att det inte med säkerhet går att urskilja om och hur nämndernas arbete bidrar till målet. Vi ser därav positivt på att socialnämnden inför 2022 brutit ned målet samt utvecklat uppföljningen genom en indikator för antal som börjar arbeta eller studera efter avslutad insats. Socialnämnden följer upp arbetsmarknadsinsatserna på individ- och aggregerad nivå. Arbetet med feriepraktik och ungdomsjobb följs upp till båda nämnderna. Vi bedömer dock att uppföljningen kan utvecklas med bland annat kostnad per insats samt deltagarnas uppfattning eller upplevelse av insatsen i syfte att öka möjligheten att identifiera eventuella avvikelser och utvecklingsbehov.

Kommunen har en övergripande överenskommelse med Arbetsförmedlingen samt Nynäshamn kommun kring att förbättra kompetensförsörjningen och påskynda individers etablering på arbetsmarknaden. Överenskommelsen innefattar samverkan avseende arbetsmarknadsinsatser samt kartläggning och analys av den gemensamma målgruppen och det lokala kompetensförsörjningsbehovet på arbetsmarknaden. Utifrån analysen har lokala jobbspår tagits fram. Samverkan upplevs överlag fungera väl.

De etablerade formerna för intern samverkan bedöms vara ändamålsenliga. Vi ser dock anledning att se över behovet av ökad formalisering av samverkan på förvaltningsnivå i syfte att säkerställa att samverkan inte är personbunden. Vi bedömer att det är viktigt att arbetet för att stärka den interna samverkan fortgår. Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden bör säkerställa att det finns goda förutsättningar för samverkan genom sin strategiska och förvaltningsöverskridande roll.

Vi noterar att varken socialnämnden eller näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden i respektive internkontrollplan för 2021 har identifierat risker avseende arbetsmarknadsåtgärder som föranleder kontrollåtgärder. Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden tog inför 2021 inte fram en egen internkontrollplan utan använde sig av kommunstyrelsens. Vi ställer oss frågande om ett sådant förfarande är förenligt med kommunens riktlinjer till reglemente för intern kontroll.

Utifrån resultatet rekommenderas näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden att:

- ▶ Säkerställa att formerna för intern samverkan upprätthålls och fortsatt utvecklas. Vi ser även att nämnden bör se över om det finns behov av fler formaliserade samverkanskanaler.
- ▶ Säkerställa att internkontrollplanen innefattar hela nämndens ansvarsområde och följer fullmäktiges riktlinje för internkontroll.
- ▶ Säkerställa att det finns uppföljningsbara mål samt indikatorer som mäter verksamheternas resultat avseende de arbetsmarknadsinsatser som nämnden har budgetansvar för.

Utifrån resultatet rekommenderas socialnämnden och näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden att:

- ▶ Tillsammans med kommunstyrelsen se över den gemensamma styrningen av kommunens arbetsmarknadsåtgärder i syfte att tydliggöra ansvarsområden och mandat. Säkerställa att relevanta risker inkluderas i internkontrollplanen.

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Staten ansvarar för arbetsmarknadspolitiken men många kommuner arbetar aktivt med frågan då arbetslöshet belastar kommunernas ekonomi. Vid hög arbetslöshet sjunker skatteintäkterna samtidigt som kostnaderna för bland annat ekonomiskt bistånd ökar, vilket kan framtvinga nedskärningar i kärnverksamheterna.

Kommunala arbetsmarknadsinsatser är i liten utsträckning lagreglerade, så riktning och innehåll lämnas i stor utsträckning för den enskilda kommunen att besluta om. Därmed accentueras frågan om tydlig kommunal styrning och uppföljning för att tillförsäkra att arbetsmarknadsinsatserna är ändamålsenliga och präglas av god ekonomisk hushållning.

Revisorerna har i sin risk- och väsentlighetsanalys sett det som angeläget att granska näringslivs- och arbetsmarknadsnämndens arbete med kommunala arbetsmarknadsåtgärder. Under granskningens gång identifierades det att det var relevant att inkludera socialnämnden.

1.2 Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden säkerställt en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll av arbetet med arbetsmarknadsåtgärder.

I granskningen besvaras följande revisionsfrågor:

- ▶ Har nämnderna fastställt mål för arbetsmarknadsarbetet?
- ▶ Hur säkerställer nämnderna att det sker en matchning av arbetsmarknadsåtgärder mot kompetensbehovet som finns på arbetsmarknaden?
- ▶ Har nämnderna tillsett att målgrupper för arbetsmarknadsåtgärderna är tydligt definierade?
- ▶ Har nämnderna tillsett ändamålsenliga former för samverkan inom kommunen samt med externa aktörer, såsom Arbetsförmedlingen, Samordningsförbundet Östra Södertörn, regionen och näringslivet?
- ▶ Har nämnderna säkerställt en tillräcklig uppföljning och intern kontroll av arbetet med arbetsmarknadsinsatser?

1.3 Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som används i granskningen för analyser, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterierna för denna granskning utgörs av:

- ▶ Kommunallag (2017:725) 2 och 6 kap.
- ▶ Lag (1944:475) om arbetslöshetsnämnd
- ▶ Kommunala mål och riktlinjer kring kommunens arbetsmarknadsarbete
- ▶ Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden reglemente

1.4 Metod och avgränsning

Granskningen genomfördes genom dokumentgranskning och intervjuer. Intervjupersonerna identifierades i samråd med förvaltningen. Samtliga intervjuade redovisas i källförteckningen.

Granskningen avser socialnämnden och näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden.

2. Ansvarsfördelning rörande arbetsmarknadsinsatser

Ansvar för arbetsmarknadsinsatser är uppdelat mellan nationell, regional och lokal nivå. I detta avsnitt redogörs för hur ansvarsfördelningen ser ut och vad kommunens roll är.

2.1 Kommuner agerar inom statligt ansvarsområde

Arbetsförmedlingen bär huvudansvaret för arbetsmarknadspolitiken vilket innebär att svara för platsförmedling, arbetsförberedande insatser i form av vägledning, utbildning och yrkesinriktad rehabilitering samt sysselsättningsskapande åtgärder.

Det kommunala ansvaret regleras främst utifrån lagen om arbetslöshetsnämnd (Lag 1944:475) samt socialtjänstlagen (2015:982). I Lag om arbetslöshetsnämnd anges att varje kommun ska ha en arbetslöshetsnämnd vilken ansvarar för att vidta eller på annat sätt främja kommunala åtgärder för att förebygga arbetslöshet eller minska verkningarna av arbetslöshet. Haninge kommun har inte uppdragit åt någon nämnd att vara arbetslöshetsnämnd och därav är kommunstyrelsen kommunens arbetslöshetsnämnd.¹ Av socialtjänstlagen framgår att socialnämnden inom sin verksamhet ska främja den enskildes rätt till arbete, bostad och utbildning. Nämnden kan även begära att den som får försörjningsstöd under en tid ska delta i av nämnden anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet.

För att en kommun ska ge understöd till enskilda krävs lagstöd då det måste finnas ett grundläggande allmänt intresse för att en kommun ska få bedriva en verksamhet. I lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter utvidgas den kommunala kompetensen. I lagen anges att kommuner får, efter överenskommelse med Arbetsförmedlingen, anordna aktiviteter för deltagare i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Haninge kommun har en överenskommelse med Arbetsförmedlingen och Nynäshamns kommun om samverkan för att förbättra kompetensförsörjningen och påskynda individers etablering i arbetslivet.² I överenskommelsen anges gemensamma mål, arbetsprocesser, organisering av samverkan, identifiering av målgruppen samt åtagande kring lokala jobbspår. En mer detaljerad beskrivning av innehållet i överenskommelsen återges i avsnitt 4.

Lagen (2003:2010) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser möjliggör för att samordningsförbund mellan kommun, region, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan upprättas i syfte att erbjuda samordnade rehabiliteringsinsatser för individer. Rehabiliteringsåtgärderna syftar till att förbättra förmågan att utföra förvärvsarbete. Haninge kommun är en del av samordningsförbundet östra Södertörn.

SKR träffade 2015 en nationell överenskommelse med Arbetsförmedlingen om att stödja samverkan på lokal och regional nivå. Överenskommelsen ger kommuner och arbetsförmedlingskontor på lokal och regional nivå stor frihet att utforma egna överenskommelser utifrån rådande förutsättningar och behov.

Av Januariavtalet framgår att Arbetsförmedlingen skulle reformeras i grunden och fristående aktörer ska rusta och matcha arbetssökande till arbete. Trots att avtalet fallit står det fast att reformeringen ska fortsätta. En utredning om kommunernas framtida medverkan i utförandet av den statliga arbetsmarknadspolitiken kom fram till att kommuner kan fungera som leverantörer åt Arbetsförmedlingen. I betänkandet lämnades också förslag för att förbättra förutsättningarna för kommunernas medverkan, dels i form av samarbetslösningar, dels genom deltagande i Arbetsförmedlingens upphandlingar. Till våren 2022 planeras en proposition som riksdagen får ta ställning till. Som ett led i att förändra

¹ 1§ Lag 1944:475

² Giltig från och med 2020-11-01

arbetsmarknadspolitiken initierades projektet Rusta och matcha i mars 2020. Då Arbetsförmedlingen bedömer att en arbetssökande ska delta i Rusta och matcha väljer den sökande själv leverantör. Med stöd av handledare hos leverantören får deltagaren individuellt anpassade aktiviteter i syfte att komma i jobb eller utbildning.

I Haninges arbetsmarknadsstrategi anges att en utgångspunkt för genomförandet av arbetsmarknadsstrategin är att arbetsmarknadspolitiken är ett statligt ansvar. Kommunen ska komplettera och inte ta över statens roll. I strategin anges att kommunen ska följa reformeringen av Arbetsförmedlingen noggrant och att kommunen parallellt ska söka och utveckla nya innovativa lösningar i samverkan med andra.

2.2 Flera nämnder delar på ansvaret för kommunens arbetsmarknadsåtgärder

Kommunstyrelsen, näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden delar på ansvaret för kommunens arbetsmarknadsåtgärder. I detta avsnitt redovisas nämndernas olika ansvarsområden.

2.2.1 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens arbetslöshetsnämnd enligt lag (1944:475) om arbetslöshetsnämnd. Det framgår inte av kommunstyrelsens reglemente att kommunstyrelsen ansvarar för att minska arbetslösheten in kommunen.

2.2.2 Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden

I näringslivs- och arbetsmarknadsnämndens reglemente fastslås nämndens ansvarsområde innefatta att främja ett gott näringslivsklimat, en minskad arbetslöshet samt ökad sysselsättning. Nämnden ska ge uppmärksamhet till frågor rörande högre utbildning samt främjande av näringslivet och besöksnäringen och dess utveckling.

Näringslivs- och arbetsmarknadsnämndens övergripande strategiska uppdrag är att:

- ▶ Upprätthålla aktuell bild av näringslivets situation samt arbetslöshetssituationen i kommunen.
- ▶ Motverka arbetslöshet.
- ▶ Ta fram genomförandeplan utifrån näringslivs- och arbetsmarknadsstrategi.

2.2.3 Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg, det vill säga ekonomiskt bistånd, stöd till enskilda samt stöd till barn och familjer. I reglementet anges att nämnden ansvarar för arbetsmarknadsfrågor.

2.2.4 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ansvar för gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens innehar kommunens aktivitetsansvar för ungdomar 16-20 år.

2.2.5 Uppgiftsfördelning och samspel mellan nämnderna

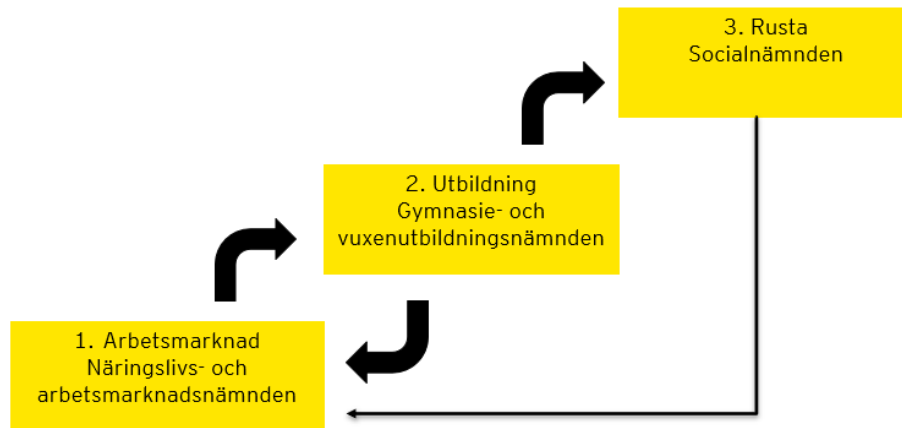

Bild från presentation Tema arbetsmarknad och sysselsättning (förenklad version)

Ovanstående bild redogör för samspelet mellan nämnderna. Det första steget, arbetsmarknad, avser näringslivs- och arbetsmarknadsnämndens ansvarsområde. De ska arbeta strategiskt för att främja ett gott näringslivsklimat, minskad arbetslöshet och ökad sysselsättning. Nya företagsetableringar och utveckling av det lokala näringslivet ökar antalet arbetstillfällen och medverkar till en utökad attraktivitet för kommunen samt bidrar till förbättrad service för kommunens medborgare och besökare. Ett växande näringsliv bidrar till fler arbetstillfällen lokalt. Lokala företag bidrar till praktikplatser och möjlighet till arbetsträning. Enligt uppgift arbetar näringslivsenheten för nya investeringar och etableringar genom tillgänglig verksamhetsmark och proaktivt etableringsarbete samt med kompetensförsörjning genom starka kopplingar till utbildningar på lokal nivå.

Det andra steget, utbildning, ingår i gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ansvarsområde. Gymnasieexamen har en avgörande inverkan på en ung persons möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Haninge ska erbjuda gymnasieutbildningar av hög kvalitet, såväl teoretiska som praktiska program. Kommunen ska bredda och utöka vuxenutbildningen i syfte att möta invånarnas behov av omställning till nytt arbete.

Det tredje steget, rusta, ansvarar socialnämnden för och innefattar satsningar och prioriteringar för att hjälpa människor ut i egen försörjning. Det är ett särskilt fokus på unga men även kvinnor som har svag konkurrenskraft på arbetsmarknaden.

I intervjuer förtydligas ansvarsfördelningen och det framgår att det är kommunstyrelsen, i sin roll som arbetslöshetsnämnd, och socialnämnden som ansvarar för de kommunala arbetsmarknadsåtgärderna. Näringslivs- och arbetsmarknadsnämndens arbetsmarknadsarbete inbegriper en bredare omfattning och på en strategisk nivå.

2.3 Bedömning

Haninge kommun har inte utsett en särskild arbetslöshetsnämnd och därav ansvarar kommunstyrelsen för att vidtaga eller på annat sätt främja kommunala åtgärder för att förebygga arbetslöshet eller minska verkningarna av arbetslöshet. Av näringslivs- och arbetsmarknadsnämndens reglemente framgår att deras ansvarsområde bland annat innefattar att arbeta för en minskad arbetslöshet samt ökad sysselsättning. I socialnämndens reglemente framgår att de ansvarar för arbetsmarknadsfrågor. Vi bedömer att det av reglementena inte framgår en tydlig ansvarsfördelning mellan nämnderna och kommunstyrelsen. Det framgår inte tydligt av styrdokument att näringslivs- och arbetsmarknadsnämndens ansvar skiljer sig genom att det är av strategisk karaktär. Enligt vår bedömning finns det anledning att se över styrningen av kommunens

arbetsmarknadsåtgärder i syfte att definiera respektive nämnds och kommunstyrelsens uppdrag, ansvarsområden och mandat. Vi ser positivt på att det inom kommunen finns en medvetenhet av behovet och att det finns ett pågående arbetet med att förtydliga ansvarsområden. Detta sker genom ett definierat behov i arbetsmarknadsstrategin (se avsnitt 3.3), den tillsatta styrgruppen samt framtagandet av gemensamma målformuleringar och handlingsplanen till arbetsmarknadsstrategin.

3. Nämndernas mål och styrning

I kommunfullmäktiges strategi och budget 2021 konstateras jobben utgöra grunden för Haninges utveckling och välbefinnande. Kommunen ska arbeta för att fler ska komma i egen försörjning. Kommunfullmäktige har fem mål varav det andra målet är *"I Haninge ska tillväxten ske på ett hållbart sätt"*. Målet innebär bland annat en fungerande arbetsmarknad som ska ge fler arbete. Till målet finns en gemensam indikator avseende andel förvärvsarbetande invånare. Både socialnämnden och näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden utgår från det aktuella målet.

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
KF Förvärvsarbetande invånare 20-64 år	80,9%	80,5%	79,3%	81,5%	82,0%	82,5%	83,0%

Intervjuade uppger att det är svårt att konstruera indikatorer som mäter verksamheternas resultat på de genomförda arbetsmarknadsåtgärderna på ett ändamålsenligt sätt. Nuvarande indikatorer avseende förvärvsarbetande invånare ger information om antal men fångar inte samtliga resultat som insatserna bidrar till. Indikatorerna fångar inte heller att det finns andra påverkansfaktorer som ligger utanför kommunens ansvars- eller påverkansområde. Enligt intervjuade skulle en ytterligare indikator på arbetsmarknadsåtgärder kunna vara arbetsplatskvot. En arbetsplatskvot mäter antalet arbetstillfällen i relation till bostäder. Kvoten kan bidra till en balanserad tillväxt vilket inryms i fullmäktiges andra mål.

3.1 Näringslivs- och arbetsmarknadsnämndens mål

För att bidra till fullmäktiges andra mål ska näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden upprätthålla en aktuell bild av näringslivet i stort, företagares olika situationer samt arbetslöshetssituationen i kommunen. Nämnden prioriterar att ta fram långsiktiga handlingsplaner utifrån näringslivsstrategin och arbetsmarknadsstrategin. Arbetet med handlingsplanen till arbetsmarknadsstrategin påbörjades i maj 2021 och ska enligt uppgift vara färdigställd under 2022. I syfte att motverka arbetslösheten prioriterar nämnden, i samverkan med andra nämnder, att få unga samt människor som är i eller riskerar att hamna i långtidsarbetslöshet snabbare ut till egen försörjning. Nämnden prioriterar även att fler unga erbjuds sommarjobb tillsammans med näringslivet och civilsamhället. I detta arbete ingår omvärldsanalys för att finna nya arbetsmetoder. Näringslivs och arbetsmarknadsnämnden ska tillsammans med socialnämnden förbereda, skapa utveckling och införa metoder för att unga och unga vuxna får ökad tillgång till feriepraktikplatser och ungdomsjobb. Prognosen är att nämnden kan erbjuda 450 feriepraktikplatser till skolungdomar i åldern 16-17 samt 30 ungdomsjobb för unga vuxna 18-29 år som riskerar bli långvariga med ekonomiskt bistånd. Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden har budgetansvar för insatserna.

Nämndens övergripande strategiska uppdrag är följande:

- ▶ Upprätthålla aktuell bild av näringslivets situation samt arbetslöshetssituationen i kommunen.
- ▶ Motverka arbetslöshet.
- ▶ Ta fram handlingsplan utifrån näringslivs- och arbetsmarknadsstrategi.

Utifrån det strategiska arbetsmarknadsarbetet innefattar näringslivs- och arbetsmarknadsnämndens mål och budget 2021 även indikatorer avseende företagsklimat samt nybyggda och ombyggda bostäder.

3.2 Socialnämndens mål

För att bidra till fullmäktiges andra mål prioriterar socialnämnden:

- ▶ Arbetet med feriepraktik och ungdomsjobb tillsammans med näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden,
- ▶ Underlätta för unga vuxna med funktionsnedsättning att närma sig arbetsmarknaden. Projektet finansieras med stöd av ESF och sker i samverkan Samordningsförbundet Östra Södertörn, Nynäshamns kommun, Tyresö kommun, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen Östra Södertörn.

För att arbeta för att fler unga vuxna ska uppnå egen försörjning följs nämndens egen indikator, *Unga vuxna med ekonomiskt bistånd, andel (%)*, upp. Målen bryts även ned till aktiviteter på enhetsnivå genom verksamhetsplaner.

Socialnämnden arbetar även utifrån fullmäktiges fjärde mål: *Haninge ska erbjuda en innovativ skola med höga förväntningar som skapar konkurrensfördelar i livet*. I strategi och budget 2021 anges att det är viktigt att fler elever blir behöriga till gymnasiet och därefter klarar en gymnasieexamen. Socialnämnden anger att gymnasieexamen är en viktig faktor för att komma in på arbetsmarknaden, ökar möjligheten till egen försörjning samt i förlängningen minskar risken för utanförskap och psykisk ohälsa.

I socialnämndens strategi och budget 2022 används även indikatorn *resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera*. Målet 2022 är 45 procent.

I överenskommelsen med Arbetsförmedlingen och Nynäshamns kommun finns gemensamma mål framtagna. De lokala målen är att genom samverkan:

- ▶ Upprätta en verkningsfull gemensam planering med individerna inom målgruppen.
- ▶ Utveckla det gemensamma ansvarstagandet kring att klargöra individens förutsättningar att arbeta.
- ▶ Ha samverkansteamet som arbetar med målgruppen uppnår eller överträffar sina årliga mål på andel avslut till arbete och studier av totala antalet avslutade deltagare.
- ▶ Utifrån lokala arbetsgivares behov vidareutveckla jobbspår som är anpassade till den gemensamma målgruppen.
 - ▶ Partena har en leveransplan som innehåller ett startpaket på minst fem jobbspår och utvecklar därefter flera korta eller långa jobbspår utifrån arbetsmarknadens behov.
 - ▶ 80 % av deltagarna som påbörjar ett jobbspår fullföljer spåret och avslutas till arbete eller studier.
- ▶ Öka andelen individer i målgruppen utan gymnasial utbildning som påbörjar reguljär utbildning.
- ▶ Öka andelen nyanlända som deltar i utbildning inom utbildningsplikten.

3.3 Näringslivsstrategin och arbetsmarknadsstrategin styr kommunens arbetsmarknadsarbete

Kommunens näringslivsstrategi formulerar kommunens ambitioner inom näringslivsområdet för att åstadkomma en samlad och tydlig styrning. Den strategiska inriktningen för kommunen utgörs av tre punkter: fler företag och arbetstillfällen, samhällsplanering för ett växande näringsliv samt effektiv och tillgänglig kommunal verksamhet.

Arbetsmarknadsstrategin beslutades av kommunstyrelsen i september 2020. Strategin formulerar kommunens ambitioner och långsiktiga mål för kompetensförsörjning och arbetsmarknad för att åstadkomma en tydlig styrning av arbetet.

Arbetsmarknadsstrategin innefattar två strategiområden varav det första är att kommunen genom proaktiva insatser ska verka för att stärka kompetensförsörjningen och medverka till en stark arbetsmarknad och därigenom förebygga arbetslöshet. Det första strategiområdet bryts ned till att kommunen ska verka för:

- ▶ Särskilda insatser för unga för att öka deltagandet i studier (inklusive språk) inom både yrkesinriktade och högskoleförberedande gymnasieprogram för att uppnå ökad examinationsgrad.
- ▶ Ökade kontakter med universitet och högskolor för kompetensförsörjning till privat och offentlig sektor.
- ▶ Väl fungerande vuxenutbildning som svarar mot kompetensbehov inom privat och offentlig sektor såväl som mot individers behov.
- ▶ En övergripande samhällsplanering för ett varierat bostadsutbud och goda kommunikationer samt ett aktivt näringslivsarbete och insatser för ett gott företagsklimat.

Det andra strategiområdet är att kommunen genom effektiva, reaktiva insatser ska stödja personer i arbetslöshet och försörjningssvårigheter i deras ambitioner till arbete/studier och egen försörjning. Det andra strategiområdet bryts ned till att kommunen ska verka för:

- ▶ Väl fungerande arbetssätt som stödjer den enskildes behov av insatser för att uppnå en ökad förmåga till etablering på arbetsmarknaden.
- ▶ Utveckling av fungerande nätverk mellan individer och andra aktörer inom arbetsmarknad och utbildning.
- ▶ Anskaffande av praktikplatser och vid behov anpassade arbeten inom både privat och offentlig sektor.
- ▶ Att social hänsyn beaktas i kravspecifikationer i samband med upphandling och kommunala utvecklingsprojekt.

I strategin anges att kommunen bör uppmärksamma möjligheterna att som arbetsgivare bidra till utveckling av arbetsmarknad och sysselsättningsmöjligheter för de som hamnar i försörjningshinder och arbetslöshet. En viktig strategisk insats är att arbeta för en ökad övergång till gymnasiet och ökad examinationsgrad såväl från yrkesinriktade som från högskoleförberedande gymnasieprogram.

3.4 Bedömning

Socialnämnden och näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden utgår båda från fullmäktiges andra mål. Målet är en fungerande arbetsmarknad som ska ge fler arbete. Till målet finns en indikator avseende sysselsättningsgrad. För att bidra till fullmäktiges mål arbetar nämnderna gemensamt med feriepraktik och ungdomsjobb. Avseende feriepraktik och ungdomsjobb finns en prognos för antal platser som kan erbjudas. Av socialnämndens strategi och budget 2021 framgår att näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden har budgetansvar och social-

och äldreförvaltningen utför insatsen. Vi ser inte att ansvarsfördelningen framgår tydligt av näringslivs- och arbetsmarknadsnämndens strategi och budget 2021.

Vi bedömer att näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden saknar tydliga och uppföljningsbara mål för arbetet mot en fungerande arbetsmarknad som ska ge fler arbete. Målet är övergripande och bryts inte ned till en konkret och verksamhetsnära nivå som tydliggör nämndens arbete. Vi bedömer att nämnden bör ta fram konkreta mål som möjliggör att följa resultat och effekt av arbetet. Genom de aktuella indikatorerna går det inte med säkerhet att urskilja om och hur nämndens arbete bidrar till målet om en fungerande arbetsmarknad som ska ge fler arbete.

Vi ser positivt på att socialnämnden i strategi och budget samt verksamhetsplaner 2022 bryter ned fullmäktiges mål samt följer resultatet efter avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet. Vi bedömer att det är av vikt att socialnämnden fortsatt följer resultat- och effektmål avseende kommunens arbetsmarknadsåtgärder.

Vi ser positivt på att kommunen har en gemensam arbetsmarknadsstrategi som styr det gemensamma arbetet.

4. Arbetsmarknadsinsatser

4.1 Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden

Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden har budgetansvar för feriepraktik samt ungdomsjobb. Det är avdelningen *arbete och försörjning*, vilka är placerad inom social- och äldreförvaltningen som utför insatsen.

Prognosen inför 2021 var att erbjuda 450 feriepraktikplatser till skolungdomar i åldern 16-17, med prioritet på de äldre ungdomarna. Utöver feriepraktiken planerades för 30 ungdomsjobb för unga vuxna (18-29 år) som riskerar bli långvariga med ekonomiskt bistånd. Ungdomsjobben syftar till att ge kompetenshöjande insatser i arbetsledning, arbetsmiljö, service och bemötande med syfte att ungdomarna sedan kan bistå kommunens verksamheter med att ta emot feriepraktikanter. Inför året identifierades pandemin som risk i och med att den kunde försvåra möjligheterna att erbjuda tillräckligt många arbetsplatser. Planering ska ske i nära samarbete med kommunstyrelseförvaltningen och övriga förvaltningar. Ansvarsfördelningen framgår av socialnämndens strategi och budget 2021.

Nämndens insatser riktar sig mot unga samt människor som är i eller riskerar att hamna i långtidsarbetslöshet. Dessa löper hög risk för långvarig arbetslöshet och utanförskap. Målgruppen definieras i den kommungemensamma arbetsmarknadsstrategin. Målgruppen definieras ytterligare till unga mellan 16-29 år i nämndens strategi och budget 2021. Feriepraktiken är riktad mot skolungdomar. Det sker ingen direkt matchning av insatserna feriepraktik och ungdomsjobb utifrån arbetsmarknadens kompetensbehov eller kartläggning av behovet.

4.2 Socialnämnden

Det är avdelningen *arbete och försörjning*, inom social- och äldreförvaltningen, som ansvarar för att handlägga, besluta och följa upp insatser (SoL) inom verksamheterna försörjningsstöd, arbetsmarknad och bofrågor. Avdelningen ansvarar även för mottagandet av nyanlända.

I SKR:s enkät³ till kommuner framgår de arbetsmarknadsinsatser som Sveriges kommuner tillhandahåller. Dessa kan kategoriskt delas upp i följande insatser:

³ Kommunal arbetsmarknadsstatistik 2018, SKR

- ▶ Arbetsprövning/-träning
- ▶ Jobbsökaraktivitet/coachning
- ▶ Orienterande eller vägledande kurser
- ▶ Matchning
- ▶ Arbetspraktik hos kommunala eller offentliga arbetsgivare
- ▶ Studie-, yrkes- och arbetsvägledning
- ▶ Kommunala arbetsmarknadsanställningar
- ▶ Feriejobb/-praktik
- ▶ Kartläggning av tidigare förvärvad kompetens

Kommunen tillhandahåller insatser som motsvarar ovanstående kategorier. Den vanligaste målgruppen för insatser är individer som erhåller ekonomiskt bistånd. Vägen till egen försörjning genom kommunens insatser beskrivs börja med ansökan och sedan fortsätta med kartläggning, planeringssamtal, genomförande av insats och slutligen utvärdering av insats.

Nedanstående lista redogör för en fördjupning av vissa insatser som erbjuds inom socialnämnden i syfte få individer till egen försörjning:

- ▶ Jobbcenter är en insats där den som är arbetslös och får försörjningsstöd kan få hjälp i sitt jobbsökande. Kommunen kan bistå med att exempelvis kartlägga individens kompetenser och individuellt anpassat jobbsökeri med coachning.
- ▶ Anpassad anställning är en insats för den med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Anställningsformerna är offentligt skyddat arbete (OSA) samt trygghetsanställning. Samtliga anställningar sker i samverkan med Arbetsförmedlingen.
- ▶ Yrkespraktik är för den som varit arbetssökande under en längre tid. Socialkonsulenter matchar den arbetslöses kompetens och behov med de praktikplatser som finns i kommunens verksamheter för arbetssökande, kommunens arbetsplatser, föreningar och privata arbetsgivare.
- ▶ Arbetsträning erbjuds som ett steg in på arbetsmarknaden. Kommunen har fyra verksamheter där det är möjligt att arbetsträna; en secondhandbutik, transport och service, snickeri och bygg samt underhåll och städning.
- ▶ Lokala jobbspår är en insats bestående av arbetsmarknadsutbildning och praktik på ett företag. Kommunen arbetar tillsammans med Arbetsförmedlingen för att erbjuda insatsen. För att ta del av lokala jobbspår krävs att personen är inskriven som arbetssökande på Arbetsförmedlingen, bor i Haninge kommun samt pratar och förstår svenska. Lokala jobbspår syftar till att möta arbetsgivares faktiska rekryteringsbehov och korta vägen till arbete för individen.
- ▶ Arbetsmarknadscenter syftar till att ta fram en långsiktig modell för hur fler personer med ekonomiskt bistånd ska komma närmare arbetsmarknaden och komma ut i egen försörjning genom arbete och studier. Kommun har ansökt om bidrag i form av 26 mkr från Europeiska Socialfonden (ESF-medel) för att från april 2021 till december 2022 genomföra projektet Arbetsmarknadscenter. Arbetsmarknadscenter ska framöver ingå i ordinarie verksamhet och sker i samverkan med utbildningsförvaltningen och arbetsförmedlingen. Insatser med såväl projekt som ordinarie uppdrag visar ett resultat (per den 6 december 2021) att 433 deltagare har avslutat sin insats varav 281 (65%) gått vidare till arbete eller studier.

4.2.1 Målgrupper och matchning

Socialnämnden utgår likväl som näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden från målgruppen som identifieras i arbetsmarknadsstrategin, unga (speciellt unga män) med låg utbildningsbakgrund som inte etablerat sig på arbetsmarknaden. Socialnämndens arbetsmarknadsinsatser riktar sig främst mot de som uppbär försörjningsstöd, alternativt är

unga särskilt med låg utbildning. Personer som får insatser genom kommunen står ofta långt ifrån arbetsmarknaden. Utifrån de som uppbär försörjningsstöd har social- och äldreförvaltningen identifierat undergrupper. Dessa innefattar personer som är inskrivna hos Arbetsförmedlingen men av olika anledningar inte kan ta del av deras stöd eller att stödet från andra myndigheter eller samhällsinstanser inte är tillräckligt.

I överenskommelsen mellan Haninge, Arbetsförmedlingen och Nynäshamns kommun redovisas en kartläggning och analys av den gemensamma målgruppen. Kartläggningen av målgruppen innefattar följande grupper:

- ▶ Unga vuxna 16-35 år som varken arbetar eller studerar och har behov av ett samordnat stöd för att komma vidare till arbete eller studier.
- ▶ Nyanlända aktuella för etableringsprogrammet samt de som på grund av ohälsa inte kan delta i etableringsprogrammet, utan behöver rehabiliterande insatser för återinträde på arbetsmarknaden.
- ▶ Långtidsarbetslösa vuxna 25+ och individer inskrivna i Jobb-och utvecklingsgarantin i behov av samverkan.
- ▶ Individer som uppbär försörjningsstöd som bedöms ha arbetsförmåga och är i behov av stöd och insatser från både kommun och Arbetsförmedlingen, men inte ingår i ett samverkanssteam.

Socialnämnden genomför även en kartläggning och analys avseende det lokala kompetensbehovet på arbetsmarknaden i samverkan med Arbetsförmedlingen och Nynäshamns kommun. Kartläggningen och analysen baseras på statistik av ackumulerade nyanmälda platser med mer än 10 dagars varaktighet samt Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsutsikter på riksnivå. Vård- och omsorg samt försäljning noteras ha störst behov av arbetskraft i Haninge. Utifrån identifierat behov på arbetsmarknaden har lokala jobbspår tagits fram. Lokala jobbspår finns bland annat mot vårdbiträde riktade till äldreomsorgen och hemtjänsten samt som resursassistenter inom kommunens grundskola.

4.3 Bedömning

Kommunens arbetsmarknadsinsatser riktar sig främst till de som uppbär försörjningsstöd. I arbetsmarknadsstrategin definieras målgruppen som unga med svag utbildningsbakgrund vilka inte kunnat etablera sig på arbetsmarknaden. Vi ser positivt på att socialnämnden fördjupat definitionen av målgruppen både internt och i samverkan med Arbetsförmedlingen och Nynäshamns kommun. Den gemensamma insatsen feriepraktik och ungdomsjobb har en tydlig målgrupp som stämmer överens med målgruppen som definieras i arbetsmarknadsstrategin. Vi bedömer att nämnderna tillsatt tydliga målgrupper för de arbetsmarknadsinsatser som erbjuds.

I överenskommelsen med Arbetsförmedlingen och Nynäshamns kommun redovisas en kartläggning och analys av det lokala kompetensförsörjningsbehovet. Utifrån det identifierade kompetensbehovet har lokala jobbspår tagits fram. Vi ser positivt på att socialnämnden genom samverkan kartlagt kompetensbehovet på arbetsmarknaden och utifrån det tagit fram anpassade insatser. Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden har inte genomfört motsvarande kartläggning för ungdomsjobben eller feriepraktiken. Vi ser dock att nämndens arbete är sammanlänkat med socialnämndens och att det inom socialnämnden sker kartläggning och analys av kompetensbehovet på arbetsmarknaden.

5. Samverkan

5.1 Intern samverkan

Inom kommunens arbetsmarknadsåtgärder är samverkan en central del. Intervjuade uppger att den interna samverkan överlag fungerar bra men är under utveckling. Det uppges att kommunens nämnd- och förvaltningsöverskridande arbetssätt är en av nyckelfaktorerna för att lyckas med arbetsmarknadsstrategin. Det finns en vilja att frångå det traditionella arbetssättet i frågan eftersom arbetsmarknadsåtgärder i sig är tvärsektionellt. Ett av områdena där det sker intern samverkan är avseende feriepraktik och ungdomsjobb. Enligt uppgift finns kontaktpersoner inom olika kommunala verksamheter som social- och äldreförvaltningen har kontakt med avseende möjlighet att ta emot feriepraktikanter eller ungdomsjobbare. Utöver den formaliserade samverkan med styrgruppen sker informell samverkan mellan enskilda personer. Samverkan beskrivs som kollegial och kan bestå av veckovisa möten mellan olika funktioner. Den informella samverkan uppges ha betydelse för den utveckling som skett då intervjuade inte ser att de hade fått del av viss information utan just den informella samverkan.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden utgör en viktig samarbetspart. Enligt intervjuade har samarbetet förbättrats mellan social- och äldreförvaltningen och gymnasie- och vuxenutbildningsenheten genom veckovisa möten. Enligt uppgift finns det dock behov av ökad samverkan mellan gymnasie- och vuxenutbildningen samt näringslivet. Syftet med förbättrad samverkan är att öka kontakten mellan kommunens utbildningsprogram och näringslivet och på så vis möjliggöra ytterligare anpassning efter kompetensbehovet på arbetsmarknaden.

5.1.1 En ny styrgrupp ska förverkliga arbetsmarknadsstrategin

I syfte att förverkliga arbetsmarknadsstrategin tillsatte kommundirektören en styrgrupp.⁴ Styrgruppen utgörs av förvaltningschef för social- och äldreförvaltningen (sammankallande), förvaltningschef för utbildningsförvaltningen samt direktör för avdelningen omvärld och utveckling. Näringslivsenheten har en samordnade roll i styrgruppens arbete och har en anställd näringslivsutvecklare med fokus på arbetsmarknad.

Syftet med styrgruppen är att samla kommunens arbetsmarknadsfrågor och skapa ett effektivt och ändamålsenligt koncerngemensamt arbetssätt. Styrgruppen beslutar bland annat om den nya handlingsplanen för arbetsmarknadsstrategin samt utreder ett arbetsmarknadsforum som ska verka beredande för kommunens deltagande i arbetsmarknadsrådet. Arbetsmarknadsforumet syftar även till att utgöra en instans för mer varaktig och strukturell samverkan. Arbetsmarknadsforumet ska implementeras under 2022. Intervjuade uppger att det finns en stor enighet om behovet av ett arbetsmarknadsforum. Nedanstående bild visar det tänkta arbetssättet för styrgruppen.

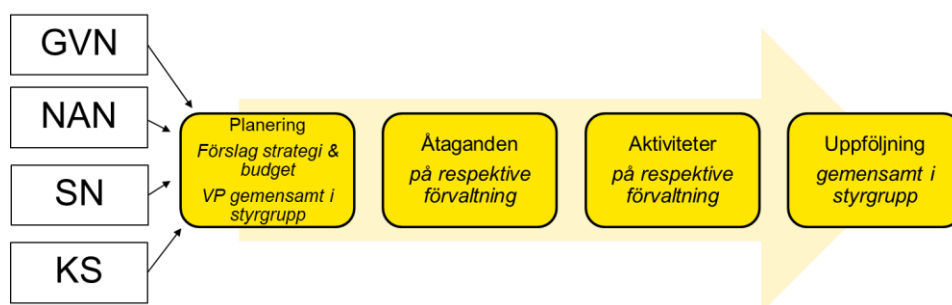

Bild från presentation *Tema arbetsmarknad och sysselsättning*.

⁴ Dnr KS 2019/551

I en presentation om arbetsmarknad och sysselsättning anges att kommunens främsta utmaningar avseende arbetsmarknadsuppdraget är att den politiska styrningen kommer från många håll och tas emot på olika håll i förvaltningsorganisationen, att kommunen som organisation arbetar splittrat ut mot företagen samt att resultatet kan förbättras genom samverkan. För att arbeta med utmaningarna har styrgruppen tagit fram gemensamma målformuleringar för näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.

5.2 Extern samverkan

Haninge kommun ska med utgångspunkt från arbetsmarknadsstrategin i samverkan med offentliga och privata externa aktörer utveckla metoder och arbetssätt för att förverkliga arbetsmarknadsstrategins intentioner. Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden har olika samverkansdialoger med företag i kommunen. Nämndens samverkan består av både formella och informella kanaler. Enligt uppgift sker samverkan inom ramen för nämndens strategiska arbetsmarknadsarbete, inte arbetsmarknadsåtgärder som utförs av social- och äldreförvaltningen.

Social- och äldreförvaltningen har flera olika samverkanspartners beträffande arbetsmarknadsåtgärder. Tillsammans med Tyresö och Nynäshamns kommuner, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Region Stockholm drivs exempelvis Samordningsförbundet Östra Södertörn. Genom samverkan kan kommunen tillsammans med övriga aktörer vidareutveckla metoder inom området och skapa ett effektivt utnyttjande av gemensamma resurser. Samordningsförbundet har tillsammans olika projekt för de gemensamma målgrupperna. Syftet är att gemensamt bidra till att personer i behov av samordnat stöd kommer ut i arbete, studier och egen försörjning. Enligt intervjuade är samverkan överlag god men det finns utvecklingsmöjligheter genom ökad kommunikation samt mer transparens i dialogen. Samordningsförbundet ser att samverkan bör stärkas mellan olika förvaltningar för att stödet till medborgare ska bli än starkare.

Social- och äldreförvaltningen har även en överenskommelse om samverkan med Arbetsförmedlingen och Nynäshamns kommun. Samverkan är organiserad i en styrgrupp bestående av cheferna för försörjningsstöd, utbildningsförvaltning och arbetsmarknad inom båda kommunerna samt sektionschef på Arbetsförmedlingen. Representanter från lokala näringslivet och branschorganisationer, kommunens näringslivsutvecklare, rektorer/samordnare på kommunal vuxenutbildning, arbetsmarknadsutbildningsansvariga och leverantörssamordnare adjungeras för samråd eller dialog utifrån behov. Gruppens huvuduppgift är att samordna näringslivskontakter och kontinuerligt utbyta kunskap och erfarenhet om utveckling på arbetsmarknaden. Gruppen ansvarar för att utforma, genomföra och följa upp jobbspår i nära samarbete med arbetsgivare och genom dessa öka matchning mot arbete och studier. I samverkan arbetar de kontinuerligt för att öka andelen arbetsgivare som ingår i samarbete genom kontakter med branscher och arbetsgivare som har arbetskraftsbehov. Intervjuade uppger att samverkan med Arbetsförmedlingen har påverkats av dess reformering. Det har dock skett en transparent dialog vilket bidragit till en god kommunikation. Samverkan med Arbetsförmedlingen uppges fungera bra i förhållande till andra kommuners upplevelser. Det finns en god lokal samverkan. Överenskommelsen uppges vara en viktig faktor till att samverkan fungerar väl. Genom samverkan får kommunen information om uppdateringar i Arbetsförmedlingens arbetssätt. Samverkan uppges även ha bidragit till en bättre dialog där samsyn kring begrepp utvecklats.

I syfte att göra samverkan heltäckande länkas samtliga lokala samverkansteam samman genom överenskommelsen. I varje samverkansteam eller projekt finns tvärprofessionella funktioner som arbetar gemensamt för att säkra resurser, hållbara strukturer och rutiner för samplanering tillsammans med de specifika målgrupperna. Nedanstående samverkansteam återges i överenskommelsen. Flera av dessa projektleds från samordningsförbundet.

- ▶ Ungdomsteam i Haninge
- ▶ ESF-projektet SAMMa (unga vuxna mellan 16-35 år)
- ▶ Vux-team (långtidsarbetslösa 25-64 år samt personer inom Jobb- och utvecklingsgarantin)
- ▶ Nyanlända i etableringsprogrammet
- ▶ ESF-projekt MIA Vidare
- ▶ Individer aktuella på försörjningsstöd som inte ingår i gemensamt samverkansteam

Kommunen ingår, via ett samverkansavtal, i ett kommunalt nätverk för utveckling, KNUT. Syftet är att tillsammans systematisera, utveckla och utvärdera arbetet inom försörjningsstöd och de kommunala arbetsmarknadsenheterna. För kommunen möjliggör det systematisering, utveckling och utvärdering av arbetet med försörjningsstöd och arbetsmarknadsinsatser på en mer övergripande nivå. Inom nätverket har även en modell tagits fram som ger verksamheterna möjligheter till egen uppföljning, kollegial granskning och stöd som leder till fortsatt lärande.

Intervjuade uppger att kommunen påverkas Arbetsförmedlingens reformering, framförallt av förändring av tillgänglighet i form färre lokala kontor och utökade digitala tjänster. Fler personer behöver då stöd från kommunen för att ta del av digitala tjänster. Kommunen påverkas av kriterierna för att ta del av *Rusta och matcha* (KROM) och hur väl bedömningsverktyget bedömer vilka som kan ta del av matchningstjänsterna. Enligt uppgift har arbetet med matchning försvårats då kommunen inte kan arbeta parallellt med arbetsökande inskrivna inom KROM. Detta eftersom intervjuade befärdar att arbetsökande riskerar att fastna i insats genom KROM, då de till exempel inte kan ta del av kommunens jobbspår eller rekryteringsutbildning. Orsaken är att leverantören går miste om sin ersättning så snart en deltagare skrivs ut från KROM. Social- och äldreförvaltningen ser däremot positivt på att bedömningsverktyget inom KROM förändrades i augusti 2021 till att omfatta fler som står längre från arbetsmarknaden och är i behov av mer rustnings- än matchningsinsatser. Det är dock tidigt att uttala sig om de långsiktiga effekterna för Arbetsförmedlingens nya arbets sätt.

5.3 Bedömning

Nämnderna har genom den tillsatta styrgruppen fördjupat den interna samverkan i kommunen. Samverkan sker för att implementera den gemensamma arbetsmarknadsstrategin. Vi ser positivt på den förvaltningsöverskridande samverkan som finns. Vi bedömer att de etablerade formerna för samverkan är ändamålsenliga. Vi bedömer dock att det finns anledning att se över behovet av ökad formalisering av samverkan på förvaltningsnivå. Detta för att säkerställa att samverkan inte enbart är personbunden utan kvarstår inom kommunen trots eventuella personalskiftningar. Vi noterar att det finns flera pågående projekt, däribland arbetsmarknadsforumet och arbetsmarknadsrådet. Dessa ska implementeras under 2022. Vi bedömer att det är av stor vikt att arbetet för att stärka den interna samverkan fortgår och att näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden bör säkerställa att det finns goda förutsättningar för samverkan genom sin strategiska och förvaltningsöverskridande roll som nämnden syftar till att ha.

Vi bedömer att socialnämnden tillsett olika former för extern samverkan avseende arbetsmarknadsåtgärder. Social- och äldreförvaltningen ingår i olika samverkansavtal i syfte att genomföra och utveckla kommunens arbetsmarknadsinsatser. Samverkan sker med aktörer såsom myndigheter och kommuner. Vi ser positivt på att samverkan upplevs fungera väl men bedömer att det finns möjlighet att utnyttja samverkan än mer i syfte att effektivisera kommunens arbete. I arbetsmarknadsstrategin anges vilka samverkansparter kommunen ska fokusera på och vi bedömer att kommuner aktivt arbetar för att utveckla samverkan med dessa.

Näringslivs- och arbetsmarknadsnämndens externa samverkan avser främst arbetsmarknadsarbetet och inte arbetsmarknadsåtgärder, vilket vi bedömer faller sig naturligt.

6. Uppföljning och intern kontroll

6.1 Uppföljning

Uppföljning sker framförallt genom redovisning i års- och delårsredovisningar till nämnderna. I rapporterna följs måluppfyllelsen för fullmäktiges målområden, politiska plattformsuppdrag samt politiska strategiska uppdrag upp. Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden följer upp arbetet inom fullmäktiges andra målområde. Gemensamt följs indikatorn för förvärvsarbetande invånare 20-64 år upp. 2021 noteras en minskning på andelen förvärvsarbetare. Det är social- och äldreförvaltningen som redovisar uppgifterna till båda nämnderna avseende feriepraktik och ungdomsjobb. I detta avsnitt presenteras den uppföljning som sker inom respektive nämnd. Den gemensamma uppföljningen avseende feriepraktik och ungdomsjobb presenteras i avsnitt 6.1.3.

6.1.1 Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden

I årsredovisningen 2021 noterar näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden att antalet arbetsplatser som fanns i kommunen under året inte minskat lika drastiskt som i andra närliggande kommuner där näringslivet inte är lika diversifierat som i Haninge. Minskningen av andelen förvärvsarbetande i åldern 20-64 år som noterades i årsredovisningen 2021 anges bero på coronapandemin.

Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden följer upp näringslivsarbetet med fokus på service och stöd till befintliga företagare i kommunen samt ökade möjligheter till arbete och egen försörjning.

Nämnden har stående informationspunkter på nämndsammanträdena där näringslivsenheten samt social- och äldreförvaltningen rapporterar om respektive arbete. Gymnasie- och vuxenutbildningsenheten bjuds vid behov in till nämndens sammanträden.

6.1.2 Socialnämnden

I socialnämndens års- och delårsrapporter följs social- och äldreförvaltningens projekt, aktiviteter och insatser upp, både de som sker i samverkan med andra och internt. Från och med 2022 följer nämnden upp andelen som efter en arbetsmarknadsinsats övergått i arbete eller studier. Arbetslösheten samt antal arbetsplatser följs upp och tillgången till arbetsplatser uppges minskat medan arbetslösheten ökat, båda med anledning av pandemin. 2021 var dock arbetslöshetssiffrorna bättre än året innan med 1,3 procentenheter,⁵ men 0,8 procentenheter över snittet i Stockholms län. Prognoser visar att arbetslösheten generellt sjunker i riket och att de som fortsatt är arbetslösa är de som står långt ifrån eller inte varit i arbete på många år i kombination med låg utbildning.

Social- och äldreförvaltningen följer upp arbetsmarknadsinsatser på individnivå och sammanställer sedan resultatet till aggregerad nivå. Uppföljningen sker av de olika insatser och projekt som förvaltningen arbetar med. Den individuella uppföljningen som sker hänger samman med den lagstyrda uppföljningen avseende ekonomiskt bistånd. På aggregerad nivå följs bland annat nedanstående upp:

- ▶ Antal avslutade hushåll under perioden samt avslutsorsaker
- ▶ Resultat arbetsmarknadsenheten

⁵ December 2021 var arbetslösheten 7,5 procent.

► Resultat Jobbspår

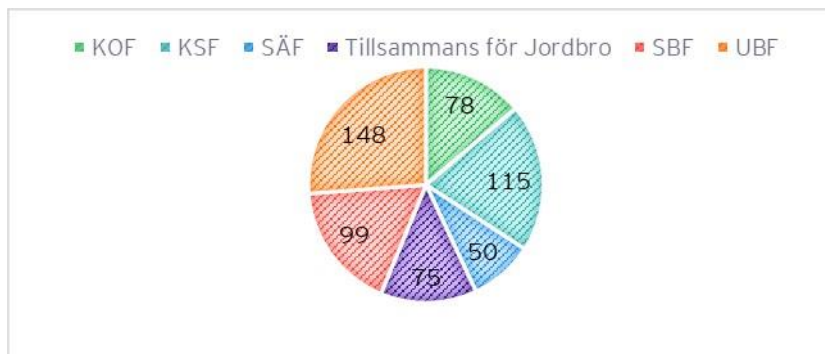
Social- och äldreförvaltningen använder sig av metoden MIX som både består av MI (motiverande samtal) och en standardiserad utrednings- och bedömningsmetod, Instrument X. Instrumentet används för strukturerad uppföljning och utvärdering av de insatser som ges till den enskilda. En del av metoden utgörs av uppföljning av genomförandeplanen. Instrument X möjliggör även statistik för olika behovsgrupper och därmed underlag för att möjliggöra bättre matchning av insatser till kvinnors och mäns behov. Statistiken per behovskategori används i syfte att organisera arbetet inom ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsenheten samt för att driva utvecklingsarbete internt. Modellen används också för samarbetsdialog med externa aktörer som Regionen Stockholm, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Arbetet med instrument X följs upp årligen inom KNUT.

I överenskommelsen med Arbetsförmedlingen och Nynäshamns kommun anges att uppföljning av effekten av samverkan sker då styrgruppen sammanträder tre gånger årligen. Kommunen ansvarar för att löpande registrera deltagarnas aktiviteter under tiden i en kommuninsats och för varje jobbspår genomförs en kundnöjdhetsundersökning hos medverkande arbetsgivare och deltagare.

I socialnämndens årsredovisning 2021 redovisas det politiska plattformsmålet *Möjligheten att införa ett arbetsmarknadsprogram för snabbare egenförsörjning för personer med kognitiva funktionsnedsättningar ska utredas*. Förvaltningen bedömer att plattformsuppdraget är slutfört. ESF projektet SamMA drivs av Samordningsförbundet Östra Södertörn tillsammans med flera parter sedan start i mars 2020 och är planerat att avslutas i april 2022. Förutsättningarna att få tillgång till arbetsplatser för målgruppen har begränsats på grund av pandemin då många av de arbetsplatser som målgruppen söker har drabbats av nedskärningar och restriktioner. ESF-projektet SamMA hade i Hanninge ett inflöde på 19 deltagare 2021. Sedan projektstarten i mars 2020 har 62 personer fått stöd av projektet jämnt fördelat i åldersgruppen och majoriteten har grundskola som högsta utbildning. Av dessa är 29 kvinnor och 33 är män. Hittills har 48 % avslutats till arbete eller studier.

6.1.3 Nämnderna följer löpande upp feriepraktiken och ungdomsjobben

Kommunens feriepraktik och ungdomsjobb återspeglaras av social- och äldreförvaltningen löpande till socialnämnden samt näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden. Uppföljningen består av antal sökande, andel som erbjöds feriepraktik samt antal som accepterat respektive nekat erbjudandet. Uppföljning sker även kring vilken förvaltning som feriearbetet skett inom. Bilden⁶ nedan redovisar fördelningen under 2021.

⁶Bild från presentation Tema arbetsmarknad och sysselsättning

Pandemin och de restriktioner som varit aktuella under året anges i socialnämndens årsredovisning 2021 utgjort en utmaning. Restriktionerna har påverkat möjligheten att arrangera arbetstillfällen, framförallt avseende förskole- och äldreomsorgsplatser. För att klara det uppsatta målet anordnades feriepraktik för första gången även under höstlovet.

Prognosen i början av året var 450 feriepraktikplatser, vilket reviderades till 550 under våren då regeringen tillförde medel till kommunen för att komplettera redan planerade satsningar. För att uppnå målet anordnades feriepraktik för första gången under höstlovet. Totalt erbjöds 672 ungdomar en feriepraktikplats varav 566 tackade ja. Detta var en ökning jämfört med 2020 då 263 ungdomar deltog.

Inför 2021 planerades för 30 ungdomsjobb för unga vuxna (18-29 år) och totalt fick 28 unga vuxna erbjudande om ungdomsanställning.

Näringslivs- och arbetsmarknadsnämndens budgetansvar för feriepraktik och ungdomsanställningar redovisas i nämndens budgetuppföljning 2021. Av budgetuppföljningen framgår att den beslutade budgetramen för år 2021 var 10 400 tkr. I maj 2021 beslutade fullmäktige om resultatöverföring från 2020, årsbudgeten blev därmed 10 900 tkr.⁷ Utfallet efter nio månader var 1 510 tkr bättre än den ackumulerade budgeten. Utgifterna bestod främst av löner för feriepraktik och ungdomsjobb. Prognosen för 2021 är 7 000 tkr och därmed ett överskott på 3 900 tkr. Orsaken till överskottet anges vara:

- ▶ Erhållna statsbidrag (utanför budget) för drygt 100 sommarjobb/feriepraktik under sommarperioden samt för nystartsjobb för 17 ungdomar.
- ▶ All budgeterad feriepraktik kunde inte genomföras under sommarlovet med anledning av restriktioner inom skola, vård och omsorg och feriepraktik för knappt 200 ungdomar förflyttades därför till höstlovet vilket innebär färre timmar (25-35 timmar jämfört med sommarpraktik om ca 80 timmar).

6.2 Intern kontroll

Alla nämnder ska årligen anta en internkontrollplan. Internkontrollplanen ska innehålla rutiner, processer och de kontrollmoment som ska följas upp, hur uppföljningen ska ske, ansvarig för uppföljning, när rapportering ska ske samt riskbedömning.⁸

6.2.1 Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden

Riskanalysen för kontrollmoment i näringslivs- och arbetsmarknadsnämndens interkontrollplan 2021 genomfördes av kommunstyrelseförvaltningens ledningsgrupp. Näringslivs- och arbetsmarknadsnämndens ansvarsområde bedömdes 2021 inrymmas i kommunstyrelseförvaltningens verksamhet och det togs därav inte fram en nämndspecifik internkontrollplan utan kommunstyrelsens tillämpades. Nämnden fattade ett beslut om internkontrollplanen i februari 2021. Av beslutet framgår det inte att nämnden använder samma internkontrollplan som kommunstyrelsen. Det framgår av bilagan *Riskanalys inför internkontrollplan 2021* och *Internkontrollplan 2021 kommunstyrelsen*. Uppföljning av näringslivs- och arbetsmarknadsnämndens resultat i internkontrollplanen bedöms inte kunna urskiljas från kommunstyrelsens resultat.

Kommunstyrelsens internkontrollplan 2021 består av tio risker uppdelade i tre målkategorier:

- ▶ Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet,
- ▶ tillförlitliga finansiella rapporter och information om verksamheten, samt

⁷ KF 2021-05-10, § 106

⁸ Riktlinjer till reglementet för intern kontroll 2015-11-26

- efterlevnad av lagar, föreskrifter, riktlinjer.

Enligt det arbetsmaterial vi delgivits har näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden genomfört en egen riskanalys för 2022. Vid riskanalysen för nämnden framkom inga nya risker med riskvärde högre än åtta. Nämnden ska även fatta beslut om en egen internkontrollplan för 2022.⁹

6.2.2 Socialnämnden

Socialnämndens internkontrollplan 2021 innehåller fem kommungemensamma kontrollmoment samt sex kontrollmoment som är specifika för socialnämndens ansvarsområde. De nämndspecifika kontrollmomenten är utbetalning av försörjningsstöd, kontinuitetsplaner, barns rätt att komma till tals i barnavårdsutredningar, direktupphandling, överlämnande av dokumentation vid avslut av insats samt insatsplanering och genomförandeplaner.

6.3 Bedömning

Social- och äldreförvaltningen följer upp kommunens arbetsmarknadsåtgärder. Förvaltningen redovisar resultatet både på respektive nämnds nämndsammanträden och års- och delårsrapport. Vi ser positivt på den kontinuerliga uppföljning av insatser som sker samt att uppföljning sker på både individnivå och aggregerad nivå genom användandet av instrument X. Vi ser även positivt på att uppföljningen sker inom samverkansavtalen. Från och med 2022 följer nämnden upp andelen som övergått i arbete eller studier efter avslutad insats, vilket vi bedömer som en bra utveckling. Vi bedömer dock att nämnden kan utveckla uppföljningen i års- och delårsrapporter med antal som deltagit i insatserna, kostnad per insats samt deltagarnas uppfattning eller upplevelse av insatsen. På så vis ökar nämndens möjlighet att identifiera eventuella avvikelser och utvecklingsbehov.

Vi bedömer att näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden inte fullt ut säkerställt en ändamålsenlig uppföljning. Vi baserar bedömningen på att det saknas nyckeltal och indikatorer som möjliggör uppföljning av nämndens arbete. Nämnden bör utveckla uppföljningen av de insatser som de har budgetansvar för. Nämnden kan med fördel följa upp feriepraktiken och ungdomsjobben mer ingående avseende bland annat kostnad per insats samt deltagarnas uppfattning eller upplevelse av insatsen.

Vi noterar att varken socialnämnden eller näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden i respektive internkontrollplan för 2021 identifierade risker med kontrollåtgärder som avser arbetsmarknadsinsatser. Vi bedömer att nämnderna framgent bör se över vilka risker som föreligger med arbetsmarknadsåtgärder i syfte att säkerställa en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet

Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden antog kommunstyrelsens internkontrollplan 2021. Vi ställer oss frågande till om ett sådant förfarande är förenligt med kommunens riktlinjer till reglemente för intern kontroll. Vi ställer oss också frågande till om kommunstyrelsens internkontrollplan inbegriper samtliga risker som finns inom näringslivs- och arbetsmarknadsnämndens ansvarsområde. Nämnden arbetar med flera olika förvaltningar vilket kan antas innebära vissa skillnader från den internkontrollplan som tas fram av kommunstyrelseförväntningen till kommunstyrelsen. Vi ser positivt på att näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden inför 2022 tagit fram en egen internkontrollplan men bedömer att det finns risker i verksamheten som inte hanteras i nämndens riskanalys. Vi bedömer att näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden bör utveckla den interna kontrollen att innefatta nämndspecifika risker.

⁹ INTERNKONTROLLPLAN 2022 Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden (arbetsmaterial)

7. Sammanfattande bedömning och svar på revisionsfrågor

Vår sammanfattande bedömning är att socialnämnden och näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden delvis säkerställer en ändamålsenlig styrning, kontroll och uppföljning.

Revisionsfrågor	Svar
Har nämnderna fastställt mål för arbetsmarknadsarbetet?	<p>Delvis. Nämnderna utgår båda från kommunfullmäktiges andra mål avseende en fungerande arbetsmarknad som får fler i arbete. Vi noterar dock att målet är övergripande och att formuleringarna inte på ett tydligt sätt möjliggör uppföljning. Det finns en gemensam indikator avseende andel förvärvsarbetande invånare 20-64 år men vi bedömer att det är svårt för nämnderna att med hjälp av indikatorn urskilja om och hur deras arbete bidrar till målet.</p> <p>Socialnämnden har från 2022 brutit ned fullmäktiges mål och tillämpar ytterligare indikatorer avseende resultat efter avslutad insats, vilket vi ser är en positiv utveckling.</p> <p>Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden har ett mer strategiskt arbete. Nämnden ska upprätthålla en aktuell bild av näringslivet, företagares olika situationer samt arbetslöshetssituationen i kommunen. Vi ser inte att nämnden konkretiserar målet till en verksamhetsnära nivå som tydliggör nämndens arbete.</p>
Hur säkerställer nämnderna att det sker en matchning av arbetsmarknadsåtgärder mot kompetensbehovet som finns på arbetsmarknaden?	<p>Socialnämnden kartlägger och analyserar den lokala arbetsmarknadens kompetensförsörjningsbehov. Kartläggningen sker genom den samverkan social- och äldreförvaltningen har med Arbetsförmedlingen och Nynäshamns kommun. Utifrån det identifierade kompetensbehovet på den lokala arbetsmarknaden har lokala jobbspår tagits fram.</p> <p>Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden matchar inte feriepraktiken eller ungdomsjobben mot det kompetensbehov som finns på arbetsmarknaden. Vi ser dock att nämndens arbete är sammanlänkat med socialnämndens och att det inom socialnämnden sker kartläggning och analys av kompetensbehovet på arbetsmarknaden.</p>
Har nämnderna tillsett att målgrupper för arbetsmarknadsåtgärderna är tydligt definierade?	<p>Ja. I den kommungemensamma arbetsmarknadsstrategin identifieras den målgrupp som kommunens arbetsmarknadsåtgärder ska riktas mot, vilken båda nämnderna arbetar utifrån. Målgruppen är unga med svag utbildningsbakgrund vilka inte kunnat etablera sig på arbetsmarknaden.</p> <p>Socialnämndens insatser riktar sig framförallt mot dem som uppbär försörjningsstöd och står långt från arbetsmarknaden. Socialnämnden har i samverkan med</p>

	<p>Arbetsförmedlingen och Nynäshamns kommun identifierat fyra gemensamma målgrupper.</p> <p>Näringslivs- och arbetsmarknadsnämndens insatser i form av feriepraktik och ungdomsjobb riktas mot skolungdomar och unga i åldern 16-29år.</p>
<p>Har nämnderna tillsett ändamålsenliga former för samverkan inom kommunen samt med externa aktörer, såsom Arbetsförmedlingen, Samordningsförbundet Östra Södertörn, regionen och näringslivet?</p>	<p>Delvis. Det finns former för intern samverkan genom den av kommundirektören tillsatta styrgruppen. Styrgruppen ska främja samverkan i syfte att genomföra kommunens arbetsmarknadsstrategi. Det finns även pågående arbeten i syfte att utveckla den interna samverkan. Vi noterar dock att det finns möjlighet att utveckla samverkan ytterligare i syfte att säkerställa ett effektivt arbete som inte är personberoende.</p> <p>Den externa samverkan avseende arbetsmarknadsinsatser sker framförallt inom socialnämnden. Samverkan sker med flera externa aktörer inom ramen för olika samverkansavtal. Vi noterar att samverkan kan utnyttjas på ett mer effektivt sätt genom ökad kommunikation mellan parterna.</p> <p>Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden samverkar med externa aktörer, främst inom näringslivet. Samverkan sker både formaliserat och informellt.</p>
<p>Har nämnderna säkerställt en tillräcklig uppföljning och intern kontroll av arbetet med arbetsmarknadsinsatser?</p>	<p>Delvis. Social- och äldreförvaltningen följer upp kommunens arbetsmarknadsåtgärder. Förvaltningen redovisar resultatet både på respektive nämnds sammanträde nämndsammanträden och i respektive nämnds års- och delårsrapport. Vi noterar att nämnderna inte fullt ut kan följa upp effekterna av det genomförda arbetet då det saknas relevanta indikatorer, det gäller framförallt näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden. Socialnämnden har från och med 2022 tagit fram ytterligare indikatorer som mäter andelen som efter avslutad insats börjar arbeta eller studera. Socialnämnden följer genom instrument X upp insatser på såväl individnivå som aggregerad nivå.</p> <p>Vi noterar att varken socialnämnden eller näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden i respektive internkontrollplan för 2021 identifierade risker med kontrollåtgärder som avser arbetsmarknadsinsatser.</p> <p>Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden tog inför 2021 inte fram en egen internkontrollplan utan använde sig av kommunstyrelsens. Vi ställer oss frågande om ett sådant förfarande är förenligt med kommunens riktlinjer till reglemente för intern kontroll.</p>

Haninge 2022-03-23

Lina Hedlund

Verksamhetsrevisor

Gunnar Uhlin

Verksamhetsrevisor

8. Bilaga

Källförteckning

Intervjuade funktioner

- ▶ Avdelningschef Social- och äldreförvaltningen/ Arbete och Försörjning
- ▶ Direktör för avdelningen omvärld- och utveckling
- ▶ Enhetschef avdelning arbete och försörjning
- ▶ Förbundschef samordningsförbundet Östra Södertörn
- ▶ Näringslivschef
- ▶ Verksamhetschef gymnasiet och vuxenutbildningen
- ▶ Verksamhetscontroller Omvärld och bevakning

Dokument

- ▶ Arbetsmarknadsstrategi 2020, Haninge kommun
- ▶ Budgetuppföljning 2021 - Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden, Dnr 2021/21
- ▶ Budgetuppföljning 2021, Dnr NAN 2021/21
- ▶ Delårsrapport 2 2021 - Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden
- ▶ Delårsrapport 2 2021 - Socialnämnden
- ▶ Inrättande av styrgrupp för arbetsmarknadsstrategin, Dnr KS 2019/551
- ▶ Internkontrollplan - kommunstyrelsen 2021
- ▶ Internkontrollplan - Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden 2022 (ej beslutad)
- ▶ Internkontrollplan - Socialnämnden 2021
- ▶ Internkontrollplan - Socialnämnden 2022
- ▶ Internkontrollplan NAN 2021, Dnr NAN 2021/16
- ▶ KNUT-rapport 2021
- ▶ Näringslivsstrategi 2017, Haninge kommun
- ▶ Presentation - Feriepraktik och ungdomsjobb 2021
- ▶ Presentation: Tema arbetsmarknad och sysselsättning, PLG 25 oktober 2021
- ▶ Reglemente gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
- ▶ Reglemente kommunstyrelsen
- ▶ Reglemente näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden
- ▶ Reglemente socialnämnden
- ▶ Riktlinjer till reglementet för intern kontroll 2015-11-26
- ▶ Riskanalys Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden interkontrollplan 2022 (ej beslutad)
- ▶ Riskanalys Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden interkontrollplan 2021
- ▶ Samverkansöverenskommelse gällande ESF-ansökan för SamMA-projektet
- ▶ Strategi och budget 2021-2022, Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden
- ▶ Strategi och budget 2021-2022, Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden
- ▶ Strategi och budget 2021-2022, Socialnämnden
- ▶ Strategi och budget 2022-2023, Socialnämnden
- ▶ Verksamhetsplan 2021, Näringslivsenheten
- ▶ Verksamhetsplan 2022, Avdelning arbete och försörjning inom social- och äldreförvaltningen
- ▶ Årsredovisning - Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden 2020
- ▶ Årsredovisning - Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden 2021 (ej beslutad)
- ▶ Årsredovisning - Socialnämnden 2020
- ▶ Årsredovisning - Socialnämnden 2021
- ▶ Överenskommelse - Om samverkan för att förbättra kompetensförsörjningen och påskynda individers etablering i arbetslivet, med bilaga 1-4, dnr SN 2020/128.1